

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE PROGRAMMA

2026

WWW.LIFEPROGRAMMA.LV

Jānis Vēbers

LIFE atbalsta vienība
janis.vebers@varam.gov.lv

09.04.2026

LIFE programma

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

- **LIFE** – finanšu instruments, kura finansētie projekti **veicina ilgtspējīgu attīstību, sniedz ieguldījumu mērķu un uzdevumu sasniegšanai**, kas noteikti vides, klimata un attiecīgajos enerģētikas tiesību aktos, stratēģijās, plānos un **starptautiskajās ES saistībās**
- Programma, kas 100% vērsta uz ES Zaļā kursa mērķu un uzdevumu sasniegšanu
- Vienīgā ES programma, kas pilnībā pievēršas dabas, vides aizsardzības un klimata rīcībām
- 33 gadu laikā finansēti vairāk kā 6000 projekti
- Finansējums granta veidā

Starptautisko saistību piemēri:

United Nations 2030 Agenda for Sustainable Development

The Convention on Biological Diversity

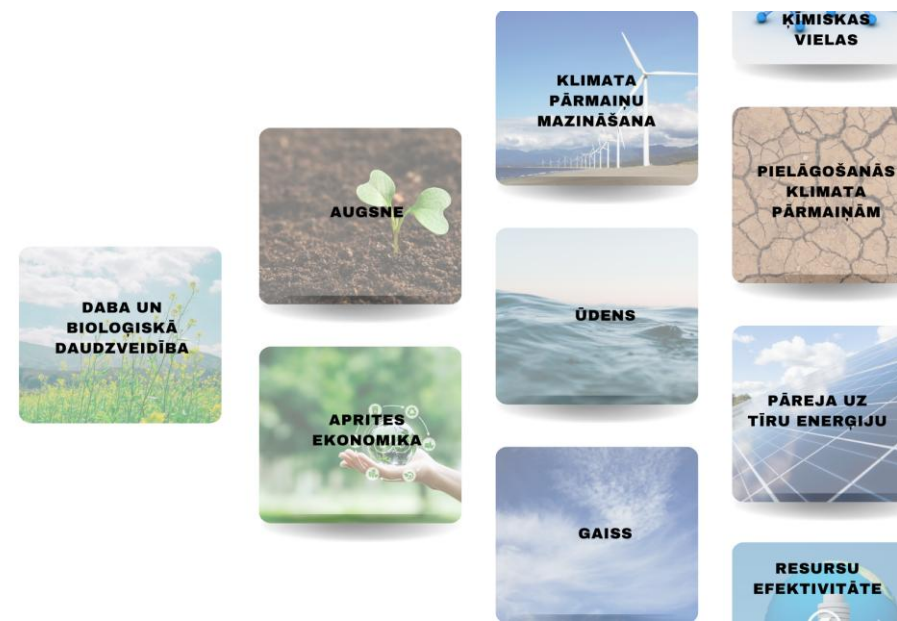
The Paris Agreement on Climate Change

The UNECE Convention on Long-Range Transboundary Air Pollution

The UN Basel Convention on the Control of Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal

The UN Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade

The UN Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE programma

Nodrošināt pāreju uz
aprites un klimatnoturīgu
ekonomiku

Aizsargāt un uzlabot vides
stāvokli

Apturēt un novērst
bioloģiskās daudzveidības
samazināšanos

Nature and
Biodiversity

Circular Economy
and Quality of Life

Climate Change
Mitigation and
Adaptation

Clean Energy
Transition

Projekti ar mērķi

- Izstrādāt un demonstrēt inovatīvas metodes vides izaicinājumu risināšanā
- Palīdzēt ieviest EU likumdošanu attiecībā uz vides aizsardzību
- Veicināt uzvedības maiņu
- Veiksmīgu risinājumu pilna mēroga ieviešana tautsaimniecībā

Projekta ietekme

- Ieguldījums ES vides un klimata politikas ieviešanā
- Piedāvāti efektīvi risinājumi, metodes un tehnoloģija, ko atkārtot

Projekta īstenotāji

- Valsts iestādes
- Uzņēmēji
- NVO
- Pašvaldības
- Zinātniskās institūcijas

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Daba un bioloģiskā daudzveidība

Mērķi

Novērst un samazināt bioloģiskās daudzveidības zudumus

Natura 2000 tīkla stiprināšana un atbalsts

Veicināt efektīvu risinājumu un pieeju ieviešanu ES tiesību aktu un dabas un bioloģiskās daudzveidības politikas īstenošanā, atkārtojot rezultātus, integrējot mērķus citās politikas jomās un valsts un privātā sektora praksē

Rīcības projektā

Projekti, kuros notiek praktisku pasākumu ieviešana sugu, biotopu, ekosistēmu un ar tiem saistīto pakalpojumu uzlabošanai, tā, lai to īstenošanas tiešā rezultātā panāktu izmērāmus sugu, biotopu, ekosistēmu un saistīto pakalpojumu uzlabojumus

Sugu aizsardzība

Invazīvo sugu apkarošana

integrēt bioloģiskās daudzveidības mērķus citās nozarēs, lai palielinātu spējas visos līmeņos un uzlabotu zināšanu bāzi par dabu un bioloģisko daudzveidību, tostarp uzraudzībai, uzskaiti u.c.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Aprite ekonomika un dzīves kvalitāte (Zero Pollution)

Mērķi

Resursu atgūšana no atkritumiem, lai paātrinātu pāreju uz apritveida, klimatneitrālu ilgtspējīgu un toksiskas vielas nesaturošu ekonomiku. Vides stāvokļa uzlabošana sekojošās jomās - **troksnis, augsne, ūdens, gaiss, ķīmiskas vielas, pilsētvide**

Rīcības projektā

Vides likumdošanas ieviešana

Ilgspējīga saimniekošana, kuras pamatā ir ilgtermiņa dabas resursu aizsardzība, videi draudzīgu preču ražošana un pakalpojumu sniegšana

Tirgum gatavu (close-to-market) tehnoloģiju un **risinājumu ieviešana** industriālā līmenī, tehnoloģiju komercializēšana projekta īstenošanas laikā

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Klimata pārmaiņu mazināšana un pielāgošanās klimata pārmaiņām

Mērķi

Sniegt ieguldījumu ES transformācijai par klimata neitrālu un noturīgu sabiedrību caur projektiem, kas īstenoti jomās:

Klimata pārmaiņu mazināšana

Pielāgošanās klimata pārmaiņām

Klimata pārvaldība un informācija

Rīcības projektā

Klimata pārmaiņu mazināšanas projekti jāvērs uz

- 2030 enerģētikas un klimata politikas mērķu sasniegšanu
- ES dalībvalstu un nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem
- ES ilgtermiņa klimata stratēģiju

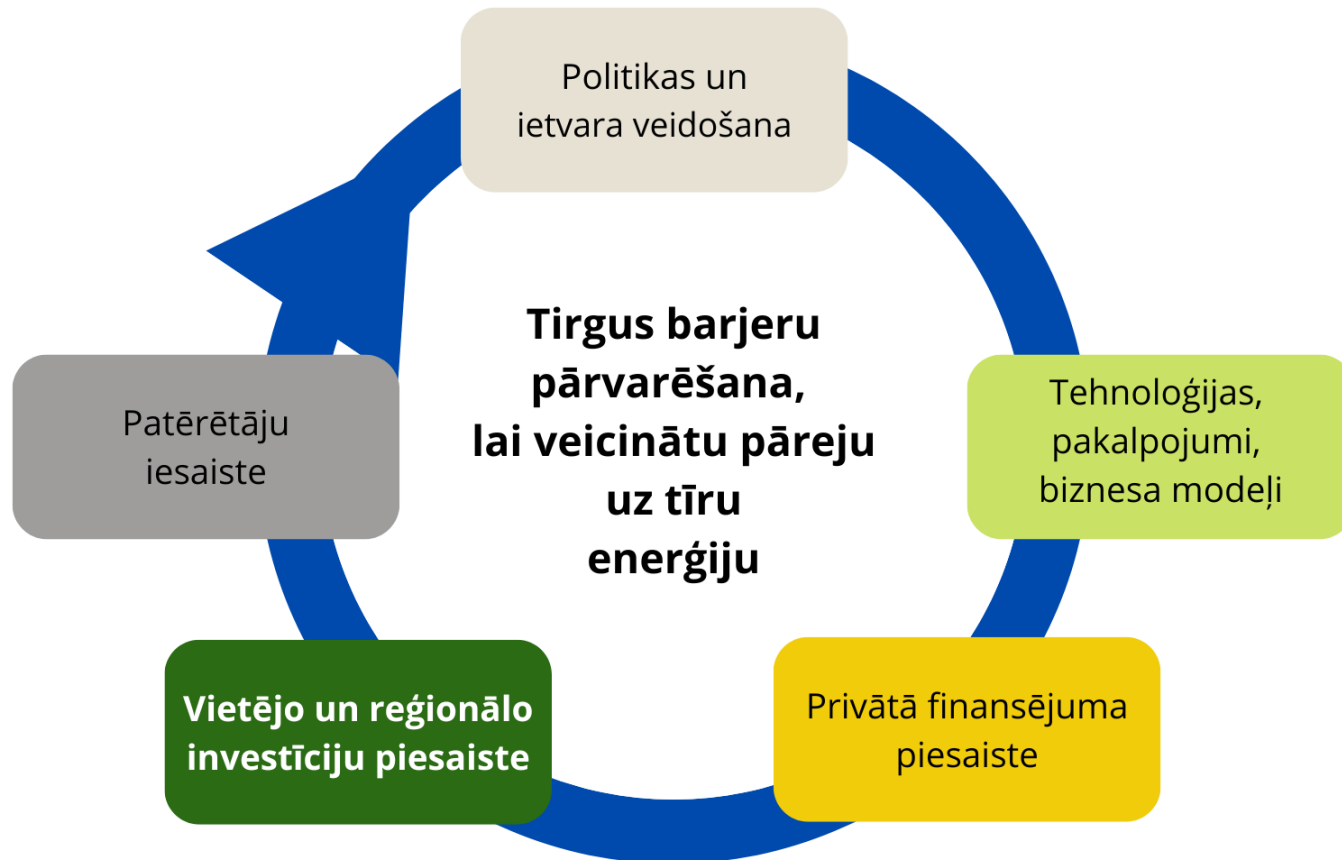
Pielāgošanās klimata pārmaiņām jomas, kas atbalsta ES pielāgošanās stratēģijas un dalībvalsts likumdošanas mērķus

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Pāreja uz tīru enerģiju

Rīcības projektos:
Efektīvu rīcības modeļu
izstrāde, labākās prakses
ieviešana, spēju uzlabošana,
izglītošana, stiprināšana

CET uzsaukumu veido
12 -15 tēmas ar atšķirīgām
prasībām, partnerībām u.c.
nosacījumiem

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE programmu raksturo:

- finansēto projektu rezultātu skaitliski pierādāma **ietekme (!!!)** un **ilgtspēja**
- **(novatorisku) risinājumu piedāvāšana**, kas veicina vides rādītāju un ilgtspējības uzlabošanos
- iesniedzēja **spēja** nodrošināt un **saglabāt projekta rezultātus** pēc projekta īstenošanas - turpinot projektā iesākto, atkārtojot to vai pārnesot tā rezultātus
- tādu paņēmienu, **pieeju un labākās prakses demonstrēšana**, kuru var atkārtot un uzlabot
- sinerģija ar citām programmām un politikas jomām

LIFE – izstrādāt, testēt, demonstrēt pieejas un metodes, kas pierādāmi radīs būtisku ieguldījumu **vides aizsardzībā**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

VAI MANA IDEJA DER LIFE?

**VIDES / SABIEDRĪBAS
IEGUVUMS**

**INVESTĪCIJAS MANĀ UZŅĒMUMĀ/
MANS IEGUVUMS**

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE projekta pieteicējs

Juridiska persona, kas reģistrēta ES ar:

1. stabilu un pietiekamu finanšu kapacitāti (PZA, bilance, biznesa plāns u.c.)
2. pārliciecināšanu operatīvo kapacitāti (pieredze projektu realizācijā, ekspertīze nozarē, *know-how* zināšanu bāze, kvalifikācija u.c.)

Projekta īstenošanas termiņš līdz 10 gadiem

Projekti ar spēcīgu **nepieciešamo** (lai veiktu projektā paredzētās darbības) **partnerību** un rezultātu ilgtermiņa ietekmi

Partneri - vienlīdz ieinteresēti projekta īstenošanā, katram savs budžets un aktivitātes

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Vidējais atbalstītais LIFE SAP projekts:

- 6 partneri
- Starptautiska partnerība
- 24 % no partneriem uzņēmēji + iekļauts plašs organizāciju loks – zinātniskā institūcija, pašvaldība, valsts iestāde, NVO u.c.
- Kopējās projekta izmaksas 4,9 miljoni EUR
- Prasītā EK nauda 2,6 miljoni EUR

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE līdzfinansējuma likmes

60 %

+ **nacionālais finansējums** (valsts atbalsts) iesniedzēja ieguldījums -
vismaz 5% no projekta kopējām attiecināmajām izmaksām
tradicionālajam projektam

Standarta līdzfinansējuma likme
LIFE projektam

<75 %

Izņēmuma gadījums dabas un
bioloģiskās daudzveidības
projektiem, kas **dalēji** vai pilnībā
vērsti uz prioritāro sugu un
dzīvotņu stāvokļa uzlabošanu

95 %

OTHER ACTIONS
Clean Energy Transition
Klimata apakšprogrammā

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Svarīga informācija

Projektu iesniegšana tiešsaistes sistēmā [Funding and Tenders portal](#)

Projekti tiek iesniegti tiešsaistes sistēmā, konkurence ES mērogā un tos vērtē EK

The screenshot shows the top navigation bar of the EU Funding & Tenders Portal. It includes the European Commission logo, the text 'EU Funding & Tenders Portal', a 'Sign in' button, and a language selector set to 'EN'. Below the navigation bar is a menu with options: Home, Funding (highlighted), Procurement, Projects &..., News &..., Work as an..., and Guidance & do... A search bar is also present. The main content area shows the breadcrumb 'Home > Funding > Calls for proposals' and the title 'Calls for proposals'. A paragraph explains that calls for proposals are funding opportunities issued by the European Union institutions, agencies and bodies. These are direct financial contributions, known as grants, that are awarded to third-party beneficiaries (e.g., research organisations, public entities, non-governmental organisations, and private companies) to engage in activities that serve EU policies. A link for 'More details' is provided at the bottom.

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Svarīga informācija

Es apzinos, ka prasišu vairākus miljonus EUR savas idejas realizācijai, tādēļ:

1. Es diez vai varēšu sagatavot kvalitatīvu projektu viena mēneša laikā

Lieli sagatavošanās darbi – skaitļos pamatots sākotnējās situācijas apraksts, izmērāma un plaša mēroga ietekme, kā arī skaitļos balstīts rezultāts, kas sniedz labumu sabiedrībai kopumā, nevis tikai iesniedzējam

Jābūt **precīzam rīcības plānam**, ar skaidrām izmaksām, īstenošanas vietām, ļoti augstas prasības pret iesnieguma kvalitāti un saskaņotību

- *Vai es varu noformulēt vides vai klimata problēmu, ko risina projekts?*
- *Vai esmu sagatavojis sākotnējās situācijas aprakstu (situācija pirms projekta pre-operational context)?*
- *Vai es zinu, kas tiek darīts situācijas risināšanai citur pasaulē?*
- *Vai man ir skaidrs, kāda partnerība nepieciešama, lai radītu projekta rezultātu ietekmi, vai šāda partnerība ir iespējama?*
- *Vai es spēju aprēķināt un pierādīt sava projekta rezultātu un tā ietekmi uz problēmas risinājumu vietējā, nacionālā un ES mērogā?*

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Svarīga informācija

2. Man būs ierobežota pētniecības komponente, īstenojot projektu

Projekts pēc būtības nedrīkst būt pētniecisks, tehnoloģijas gatavības līmenis TRL 5 - 7 atkarībā no apakšprogrammas un tēmas

- *Vai es varu pierādīt, ka mana tehnoloģija atbilst manis definētajam TRL?*
- *Vai es zinu, cik maksās projekta ieviešana?*
- *Vai esmu paredzējis riskus un to mazināšanas pasākumus?*

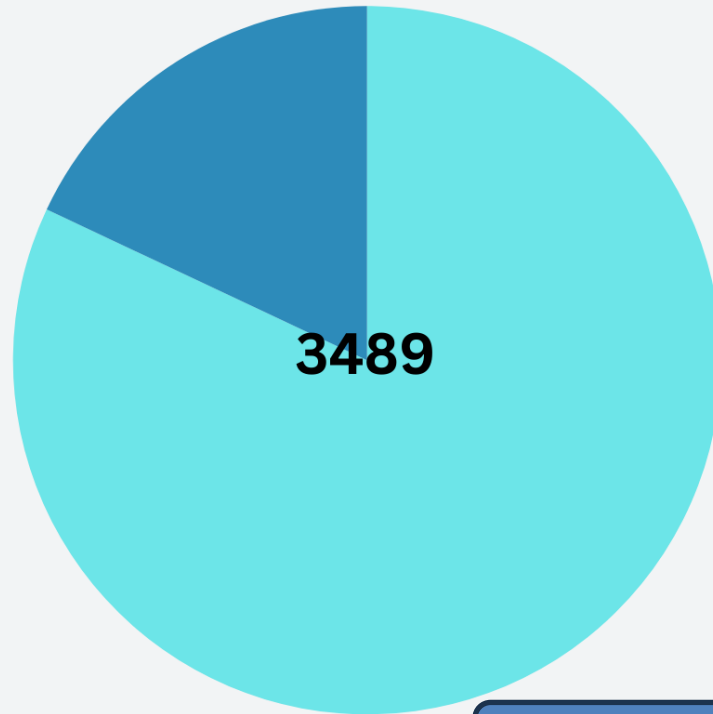

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

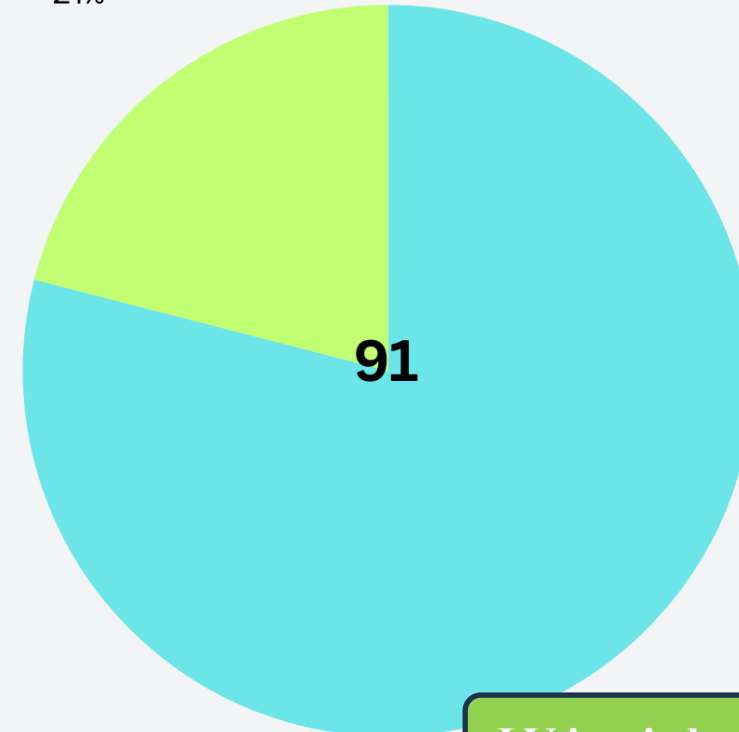
STATISTIKA

finansējuma saņēmēju skaits
18%

ES kopā

finansējuma saņēmēju skaits
21%

LV iesniedzēji

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Kāpēc ir vērts iesniegt projektu LIFE

- ✓ **Iespēja pārbaudīt, testēt un demonstrēt savu ideju ar zemu pašu finanšu ieguldījumu (LIFE finansējums + nacionālais finansējums), veicinot vides stāvokļa uzlabošanu**
- ✓ Programma piedāvā avansa maksājumus
- ✓ Programma ir elastīga (manevra iespējas budžeta pozīcijās)
- ✓ Tiek dotas 7 % *overheads* – administratīvās izmaksas, par kurām nav jāatskaitās
- ✓ Ir iespēja piesaistīt brīvprātīgo darbu
- ✓ Ir pieejams ārējs monitors, kas uzrauga un palīdz projekta ieviešanas jautājumos

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Konsultatīvs atbalsts LIFE jautājumos - LIFE Atbalsta vienība

Bezmaksas konsultācijas – tiešsaistē (Zoom, MS Teams u.c.), telefoniski, e-pastā - savlaicīga tipiskāko kļūdu novēršana, kvalitatīvāki projektu pieteikumi

Semināri projektu rakstītājiem un īstenotājiem

Atbalsts partnerības meklējumos, apakšprogrammas izvēlē un citos Ar programmu saistītos jautājumos

Jānis Vēbers
projekta koordinators
E-pasts: janis.vebers@varam.gov.lv

25420284

Madara Eihe
projekta koordinatore
E-pasts: madara.katrina.eihe@varam.gov.lv

25405903

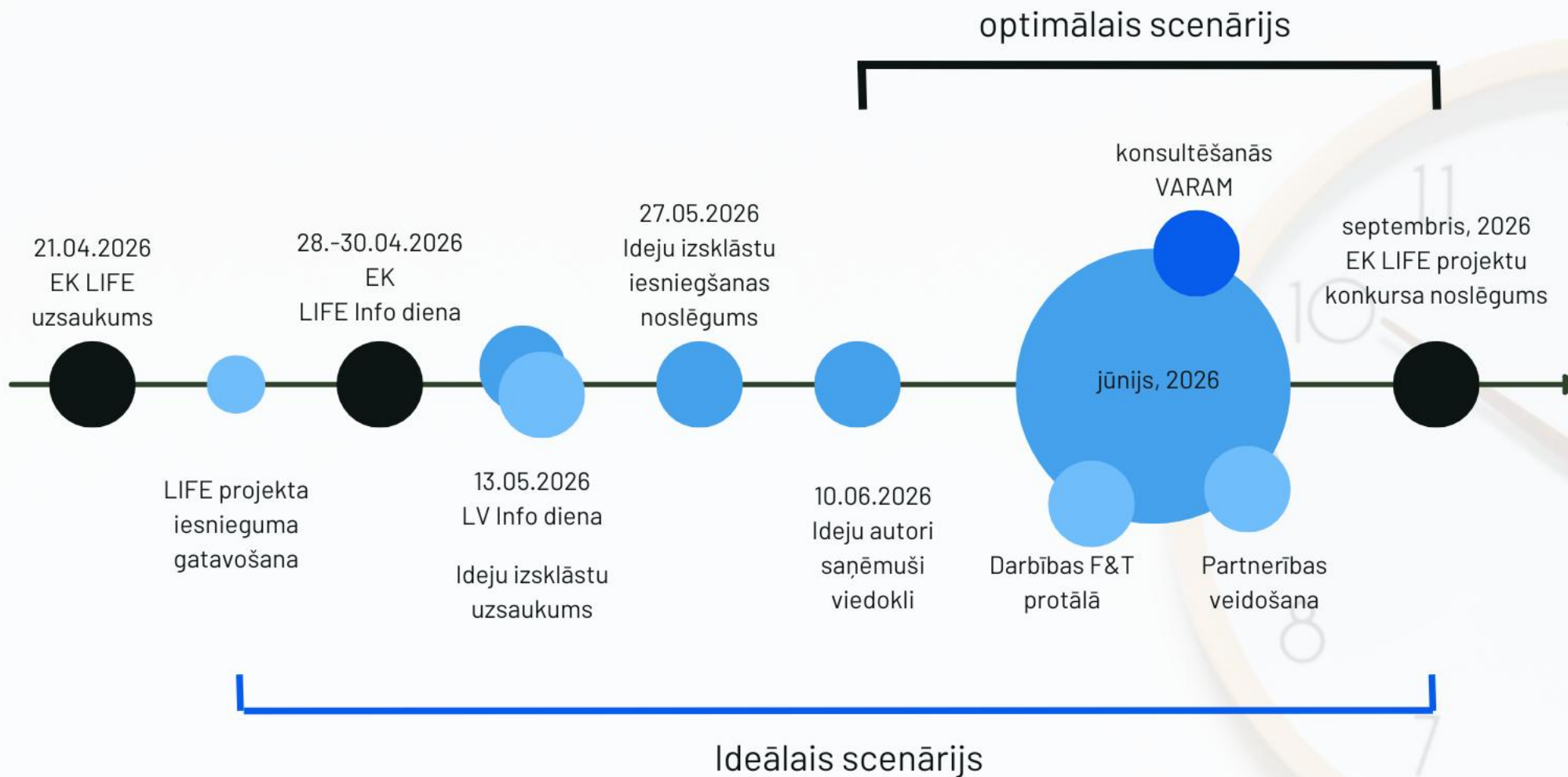
life@varam.gov.lv

Laika grafiks

Vietējie pasākumi/
iesniedzēja darbības

EK pasākumi

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Ideju izklāsti

- Īss projekta idejas apraksts ar norādītu mērķi, uzdevumiem, plānotajām darbībām, partnerību un rezultātiem, kā arī indikatīvo budžetu
- Saņem idejas vērtējumu, ieteikumus, uzlabojumus, virzienus
- Ideju izklāstus gaidām jau no 13.05.2026., **iesniegšana līdz 27.05.2026.**
- Rezultātus saņemsiet ~ 2 nedēļu laikā
- Ideju izklāstu veidlapas būs pieejamas sadaļā «Jaunami»:
<https://www.lifeprogramma.lv>

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE-Brewery - Jaunas stratēģijas alus darītavu ilgtspējas uzlabošanai: pilnīga atkritumu pārstrāde

Projekta mērķis ir demonstrēt integrētu, inovatīvu un replicējamu sistēmu alus darītavu atkritumu pilnvērtīgai izmantošanai, pārvēršot tos akvakultūras barības izejvielās

Projekta laikā:

- tika izstrādāta un testēta tehnoloģija alus darītavu blakusproduktu pārstrādei
- iegūtie materiāli tika pārvērsti akvakultūras barībā vai barības piedevās
- tika demonstrēta pilna cikla (zero-waste) pieeja alus ražošanā
- tika veicināta risinājuma pārņemšana citās alus darītavās un nozarēs

Norise: 01.09.2017. – 30.06.2021.

Koordinējošais partneris: Uzņēmums *Fundacin AZTI - AZTI Fundazioa*

Budžets: 1'458'255 EUR

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE HEROTILE - Augsts enerģijas ietaupījums ēku dzesēšanā, optimizējot ēku jumtu dakstiņus

LIFE HEROTILE projekta ietvaros tika izstrādāti inovatīvi jumta dakstiņi, kas spēj pasīvi samazināt siltuma uzsūkšanos, tādējādi līdz pat 50 % samazinot enerģijas patēriņu, kas nepieciešams ēku dzesēšanai. Inovatīvais risinājums pēc projekta noslēguma tika ieviests tirgū

Kā galvenie ieguvumi vides jomā tika uzskaitīti:

- Enerģijas patēriņa samazināšana par aptuveni 10 – 50 % mājas dzesēšanai vasarā, jo tika uzlabota jumta seguma pasīvā ventilācija, un ar to saistītā siltumnīcefekta gāzu emisiju un gaisa piesārņojuma samazināšanās (par 10 – 50 %)
- Apkures intensitātes samazinājums ziemā, jo tika palielināta izolācija (biezāks gaisa spilvens) zem jumta un samazināts mitrums jumta virskārtā

Norise: 01.08.2015. - 31.01.2021.

Koordinējošais partneris: SIA «Industrie Cotto Possagno»

Budžets: 2'404'642 EUR

<https://www.lifeherotile.eu/>

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE PHIPP: Alternatīva makulatūras atkritumu un kaņepju šķiedras pārstrāde inovatīvos siltumizolācijas materiālos ar uzlabotu siltumvadītspēju

Pastāv liels makulatūras daudzums no sadzīves atkritumiem, kas tiek apglabāts poligonos vai dedzināts, neskatoties uz to, ka makulatūra tiek samērā labi otrreizēji pārstrādāta (vidēji 70 % Eiropā)

LIFE PHIPP projekta mērķis bija sekmēt otrreiz pārstrādāto makulatūras atkritumu daudzumu un makulatūras atkritumu šķirošanas aktivitāti reģionā, izstrādājot tehnoloģiju prototipu mīksto siltumizolācijas plākšņu izgatavošanai un izstrādājot siltumizolācijas plākšņu optimālo receptūru (blīvums, sastāvs, siltumvadītspēja, gaisa un skaņas caurlaidība)

Norise: 03.09.2018. - 31.06.2023.

Koordinējošais partneris: SIA «Balticfloc»

Budžets: 2'943'225 EUR

https://www.balticfloc.lv/life_phipp/

+

=

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE C4R - Carbon 4 Retail refrigeration Inovatīvas tehnoloģijas pret ozona slāni noārdošām vielām

Projektā tika paredzēts demonstrēt vides un ekonomiskos pienesumus jaunam, inovatīvam tehnoloģiskajam risinājumam, kas ļautu ievērojami samazināt siltumnīcefekta gāzu apjomu, aizvietojot ledusskapjos izmantotās ozona slāni noārdošas vielas ar ogļskābo gāzi

- Jaunās tehnoloģijas izmēģinājumi sniedza pozitīvus rezultātus, kā rezultātā, jaunizstrādātos ledusskapjus uzsāka tirgot 7 dažādos veikalos Spānijā, Itālijā un Rumānijā
- Vidēji jaunās tehnoloģijas ļauj radīto siltumnīcefekta gāzu apjomu samazināt par 15-25 %
- Tika izstrādātas rekomendācijas par ozona slāni noārdošo vielu izmantošanu dažādu sadzīves preču ražošanā
- Izstrādātas rekomendācijas par vecu ledusskapju ievākšanu un pārstrādi, jo tie turpina vidē izdalīt ozona slāni noārdošas vielas
- Tika pierādīts, ka šī tehnoloģija ir pielietojama jebkurā klimatā un faktiski jebkuros tirgus apstākļos

Norise: 02.07.2018. – 01.07.2021.

Budžets: 2'510'655 EUR

Vadošais partneris: Uzņēmums EPTA

www.carbon4retail.eu/

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE ClimArchBase - Klimata izglītības platforma arhitektūras un nekustamā īpašuma ekspertiem

Šī projekta mērķis ir izveidot izglītības sistēmu, kas paredzēta arhitektūras, būvniecības un nekustamā īpašuma nozaru ekspertu izglītošanai par oglekļa neitrālām ēkām, kā arī nodrošināt ilgtspējīgu ēku projektu izstrādi un ieviešanu

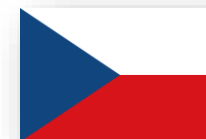
Projekta laikā tiks:

- Izstrādāta tiešsaistes mācību platforma, kas aptvers arī dažādus inovatīvus arhitektūras risinājumus, kas piemēroti klimata pārmaiņu radītajām sekām
- Tiks nodrošināts konsultatīvs atbalsts tiem, kas izstrādā māju projektus (gan uzņēmumiem, gan privātpersonām)
- Tiks izstrādātas politiskās vadlīnijas
- Tiks veikta sabiedrības izglītošanas kampaņa, lai veicinātu valsts iedzīvotāju interesi par ilgtspējīgu un klimata pārmaiņām piemērotu risinājumu izmantošanu būvniecībā

Norise: 01.08.2023. – 31.07.2026.

Koordinējošais partneris: Uzņēmums *CENTRUM PASIVNIHO DOMU*

Budžets: 999'894 EUR

www.pasivnidomy.cz

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

LIFE GreenShoes4All - Inovatīvu apavu izstrāde, kas samazina nozarē radīto atkritumu un CO₂ emisiju apjomu

2016. gadā Eiropas apavu ražošanas nozare radīja aptuveni 10 miljonus tonnu CO₂ ekvivalenta un 500 000 tonnu atkritumu, pie tam aptuveni trešā daļa no apavu ražotāju izmestajām izejvielām ir polimēri, kurus ir grūti pārstrādāt

- Projekta izstrādes brīdī ES nebija vienota nostāja par to, kas šajā nozarē skaitītos "zaļa" ražošana, tādēļ šī projekta laikā tika izstrādātas vadlīnijas, kurās norādītas skaidras metodes, ko izmantot, lai izmērītu un komunicētu apavu dzīves ciklu un šo produktu ietekmi uz vidi
- Tika izstrādātas arī inovatīvas ekodizaina pieejas un risinājumi, kas ļauj izstrādāt apavus ar ievērojami samazinātu ietekmi uz vidi

Norise: 01.10.2018. – 30.09.2022.

Budžets: 1'120'129 EUR

Koordinējošais partneris: *Centro Tecnolgico do Calado de Portugal*

Viedās administrācijas un
reģionālās attīstības
ministrija

Paldies!

Jānis Vēbers, janis.vebers@varam.gov.lv
Madara Eihe, madara.katrina.eihe@varam.gov.lv
Kristīne Rendniece-Petrevica, kristine.rendniece@varam.gov.lv

[Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija](#)

